

Ministerieel besluit houdende bescherming als monument van het klooster en bezinningscentrum abdij Roosenberg te Waasmunster

VLAAMS MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR, INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7 ;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 18 maart 2009;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009;

Gelet op het ministerieel besluit van 14 september 2008 houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van klooster en bezinningscentrum abdij Roosenberg

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 02 april 2009,

BESLUIT :

Artikel 1. Wordt beschermd, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 18 maart 2009;

1° Wegens de artistieke, historische en sociaal-culturele waarde:

- als monument:

klooster en bezinningscentrum Abdij Roosenberg met inbegrip van het bijhorende domein met oprit, voorplein, tuinen en zusterbegraafplaats zoals afgebakend op bijgaand plan, en met inbegrip van de cultuurgoederen die er integrerend deel van uitmaken, gelegen te

Waasmunster (Waasmunster), Oudeheerweg-Heide 3;

bekend ten kadaster:

Waasmunster, 2de afdeling, sectie C, perceelnummers 1538K, 1540C, 1541S, 1542E, 682, 683, 684, 690A, 692A, 698, 699.

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

De artistieke, historische en meer bepaald de architectuurhistorische waarde, en de sociaal-culturele waarde van het klooster en bezinnings-centrum Abdij Roosenberg, Oudeheerweg-Heide 3 te Waasmunster, met inbegrip van het bijhorende domein met oprit, voorplein, tuinen en zusterbegraafplaats, zoals afgebakend op bijgevoegd plan, en van de cultuurgoederen die er integrerend deel van uitmaken met name:

- 9 open tafels (type A1)
- 1 open tafel (type A2)
- 37 open tafels (type A3)

- 1 open tafel (type A4)
- 6 grote open tafels (jongere versie type A: L 200 cm B 49 cm)
- 1 kleine open tafel (jongere versie type A: L 132 cm B 49 cm)
- 5 dichte tafels (type B1)
- 1 dichte tafel (type B2)
- 4 (halve) dichte tafels (type B3)
- 2 (kleine halve) dichte tafels (type B4)
- 7 lage dichte tafels (type B5)
- 1 dichte tafel (type B6)
- 63 open bankjes (of krukjes) (type C1)
- 30 open banken (type C3)
- 8 open banken (type C3)
- 1 open bank (type C4)
- 18 dichte banken waarvan: 3 stuks laag model (type D1), 6 stuks variant model studiezaal met L 168cm H95 cm B56cm (type D3) en 9 stuks variant model recreatiezaal met L 176cm H 100cm B68cm (type D4)
- 61 stoelen (type E1)
- 8 brede stoelen (type E2)
- 49 smalle stoelen (type E3) waarvan 37 in een jongere en lichtere versie
- 7 open kasten (type F)
- 15 dichte kasten (type G1)
- 22 dichte kasten (type G2)
- 4 dienkasten (type G3)
- 3 dienkasten (type G4)
- 1 kast conferentiezaal (type G6)
- 5 schoenenkasten (type G7)
- 3 kasten model spreekkamer (type G8)
- 1 grote sacristie legkast
- 1 toonkast met glazen schuifdeuren
- 2 bureaus (type H1)
- 1 lessenaar (type H2)
- 35 bedden (type I)
- 13 kleine open hangkastjes (zusterzellen)
- 2 lage houten consoles
- 2 houten wandkruisen
- 2 houten wandkruisen met metalen Christusbeeldje
- 42 ijzeren wandkruisen
- 5 ijzeren staande lampen met kegelvormige kap
- 2 ijzeren kaarsenhouders op hoge staander
- 1 ijzeren staander voor olielamp
- 6 ijzeren staanders (voor twee touwen)
- 150 hanglampen met grijze, metalen kegelvormige kap
- 12 cilindervormige metalen lampenkappen (conferentiezaal)
- 2 schilderijen door Rosemarijn van der Does de Willebois: "De transfiguratie van Jezus op de berg Tabor met 3 apostelen" (in de kruisgang), en "Gastvrijheid" (in de gastenrefter)
- 1 bronzen beeldje St.-Franciscus door Niel Steenbergen (voorhof)
- 1 houten tuinlantaarnpaal (binnenhof) bij stenen tuinbank
- 1 natuurstenen sacristielavabo
- 2 natuurstenen wijwatervaten,

en het kerkmobilair zijnde:

- 2 credenstafels (type A4)
- 5 open bankjes (type C1), toegevoegd uit klooster
- 5 open bankjes (type C2)
- 32 open banken (type C4)
- 1 priesterbank (type D2)
- 30 knielbanken (type D3)
- 1 houten vlonder (type K1) bij het hoofdaltaar
- 1 houten vlonder (type K2) bij het zijaltaar
- 1 laag boekenrek
- 2 hoge houten consoles waarvan één met beeld O.-L.-Vrouw van Rozenberg (gesigineerd Bressers, Gent) en één met houder voor paaskaars
- natuurstenen hoofdaltaar met 1 ijzeren kruiskandelaar

- natuurstenen zijaltaar (of sacramentstoren) met tabernakel (hout en bladgoud)
- 2 ijzeren kandelaars op hoge staander
- 30 hanglampen met grijze, metalen kegelvormige kap.

de artistieke waarde:

- Abdij Roosenberg getuigt zeer nadrukkelijk van het veelzijdige kunstenaarschap van Dom Hans van der Laan als ontwerper en architect. De expressieve architectuur die op mathematische basis werd gecomponeerd, is gekenmerkt door vormzuiverheid, gezochte eenvoud en een ritmische ruimtelijke ordening die een aangrijpende schoonheid en rust laten ervaren. De esthetische beleving van ruimte en vorm staat ook sterk in relatie met het subtiele samenspel van 'binnen' en 'buiten' en 'open' en 'gesloten'.
- Deze tijdloze moderne architectuur vormt met de in harmonie en ruimtelijke samenhang door Hans van der Laan ontworpen kunstzinnige interieuruitrusting en aanpalende tuinen, een zeldzaam en gaaf voorbeeld van een hedendaags Gesamtkunstwerk. De kloosterkerk opgevat als een centraalbouw illustreert opvallend hoe het meubilair een substantieel onderdeel van de constructie vormt.

de historische waarde, en meer bepaald de architectuurhistorische waarde:

- Het klooster met bezinningshuis gebouwd in 1973-1975 naar ontwerp (1972) van de Nederlandse benedictijner monnik en architect Dom Hans van der Laan, bijgestaan door zijn broer Nico van der Laan, is een zeer voorname en representatieve creatie binnen zijn beperkte architecturaal oeuvre. Zijn persoonlijke aanpak blijkt op bijzondere wijze onder andere uit het rationele en functionele concept, de tot de essentie herleide herkenbare expressieve stijl, de strakke vormgeving, het consequent toegepaste maatsysteem, de eenheid en eenvoud in alle facetten van het project zoals in het materiaal- en kleurgebruik, de originele afwerking en de onderlinge samenhang van exterieur en interieur.
- Als onderdeel van een globaal concept naar zijn ontwerp vormt zijn karakteristieke meubilering een krachtig ensemble dat functioneel en ruimtelijk op de architectuur is afgestemd.
- Als hedendaags klooster en bezinningscentrum met een uitgezuiverde architecturale vormgeving en aanleg in de lijn van het traditionele klooster met gastenkwartier, getuigt Roosenberg typologisch van een langdurige culturele evolutie van dit gebouwtype.
- Initieel en volgens de visie van de ontwerper Hans van der Laan, die de natuur als complementair beschouwd aan de architectuur, werd het domein in samenhang met het klooster en bezinningshuis als een ensemble ontworpen. De originele tuinaanleg, geconcipeerd in samenwerking met de vooraanstaande Nederlandse tuin- en landschapsarchitect Pieter Buys, sluit aan bij de visie van Hans van der Laan en is gekenmerkt door een grote eenvoud en natuurlijk voorkomen. Binnen het domein als natuurlijke omkadering werd in 1983 een zusterbegraafplaats opgericht, eveneens beantwoordend aan een concept van Hans van der Laan.
- Roosenberg is een voor ons land unieke uitdrukking van de architectuurvisie die Hans van der Laan als belangrijk theoreticus ontwikkelde, gebaseerd op de grondbeginselen van de architectonische vormgeving en essentie van de ruimtelijke beleving. Hij inspireerde generaties architecten en andere ontwerpers en door zijn publicaties kent zijn gedachtegoed nog internationaal belangstelling en weerklink.

De sociaal-culturele waarde:

- Als instelling met bijhorende besloten omgeving waar van nature rust en stilte heerst, voldoet het klooster en bezinningscentrum functioneel aan een maatschappelijke en spirituele behoefte die nog steeds actueel is. De recent uitgebreide functie van het gebouwencomplex sluit volledig aan bij de oorspronkelijke bestemming van abdij Roosenberg.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994), gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006 (Belgisch Staatsblad 22 augustus 2006).

Brussel, 23 -10- 2009

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS